

Precej naših ljudi se preživlja z lesom, prvi ga sekajo, drugi obdelujejo in nazadnje naložijo na vagone. Na sliki: Nakladanje v Zlebiču

O nalogah Socialistične zveze v Sodražici

Preteklo nedeljo je bila v Sodražici seja Občinskega odbora SZDL. Na seji so obravnavali razne probleme s katerimi se srečuje Socialistična zveza. Člani odbora so bili seznanjeni z rezultati akcije kooperacijske proizvodnje na območju Kmetijske zadruge Sodražica. Upravnik KZ, Franc Levstek, je poročal odbornikom, da je zajeto v pogodbeno sodelovanje 35 ha travnikov, kar je za 5 ha več, kot je predvideval plan, za krompir pa so sklenili kmetovalci pogodbe za zadružno sodelovanje le za površino 3 ha — računajo, da bodo v teh dneh pogodbeno zajeli še nekaj hektarov. Vendar pa kljub temu ne bo dosežen plan, ki je predvideval skupno sodelovanje na 20 hektarjih zemlje. Upravnik je obrazložil, zakaj ni med kmetovalci večjega za-

nimanja za pogodbeno sodelovanje v pridelovanju krompirja. Kmetje so preorientirali svoja gospodarstva, da redijo več prašičev ter živine. Ker večji del krompirja pokrmijo živini, zato niso toliko zainteresirani, da bi krompir prodajali. Vsaka stvar pa ima dve plati. Napreden kmet bo stremel za tem, da bo pridelal čimveč krompirja, tako da ga bo imel dovolj za domače potrebe in še za prodajo. Več pridelkov bo dalo tudi več dohodkov, to je preprosta resnica. Naj bi se kmetje tako kot za travništvo zavzeli tudi za pogodbeno pridelovanje krompirja. Lep uspeh je bil dosežen v pogodbeni vzreji prašičev. Od planiranih 50 rilcev se je povzpelo število na 180.

Delo kooperacijske proizvodnje naj bi odbori SZDL spremljali stalno in bili tolmači med svojimi člani, da bi se čimveč kmetovalcev vključilo v pogodbeno sodelovanje z zadruzo.

Na seji so razpravljali o proračunu množičnih organizacij in društev in predlagali ObLO, da bi določil v svojem proračunu za te namene 2.120.000 din. Uspešno delo organizacij in društev je večkrat odvisno tudi od materialnih pogojev.

V nadaljevanju seje so razpravljali o nacionalizaciji zemljišč v Sodražici in o gradnji stanovanjskih hiš na teh zemljiščih.

Potrošniški svet v občini Sodražica še ne deluje. Na seji so sklenili, da je treba čimprej izvoliti tri svete: v Sodražici, Loškem potoku in Dragi. Potrošniški svet so zelo potrebni, obenem pa bodo trgovski službi v pomoč pri njenem delu.

Dotaknili so se tudi vprašanja potrebe stanovanjske skupnosti v Sodražici. Sodražica se razvija v pomembno središče in bodo zato potrebe same terjale, da se ustanovi stanovanjska skupnost tudi v tem kraju. Kot prva dejavnost stanovanjske skupnosti naj bi bila pralnica in drugo, kakor bodo pač narokovale potrebe.

Letos je jubilejno leto ZKJ, zato bo tudi Socialistična zveza v sodražici občin dala lep prispevek v vrsti proslav, posvečenih veliki obletnici. Naloga krajevnih odborov SZDL naj bi bila med drugim tudi ta, da bodo člani seznanjeni s predvidenimi prireditvami ter se jih udeležili v čimvečjem številu. V Sodražici bo prva večja prireditev, posvečena 40. obletnici KPJ, 19. aprila. I. maja bo odkritje prapora Občinskega sindikalnega sveta. Delovni ljudje iz vse občine naj bi se zbrali ta dan na Travnj gori. Tu bi zbirali proslavo 1. maja tudi s prijetnim izletom. Tudi za proslavo občinskega praznika — 25. maja naj bi se odbori SZDL pripravljali že sedaj.

Ljudska univerza v Sodražici uspešno deluje. Bilo je več zanimivih predavanj, ki so bila razmeroma dobro obiskana, posebno pa zadnje, ki je bilo pretekli teden.

Na kraju so razpravljali o krvodajalski akciji in pomenu te akcije, da se zbere čimveč krvodajalcev tudi iz teh krajev.

ZAGREBSKI VELESEJEM

Pretekli teden so v Zagrebu odprli tretji mednarodni pomladanski velesejem. Na velesejmu so v glavnem razstavljeni izdelki, ki jih potrebujemo v vsakdanjem življenju. Domača industrija razstavlja naprave za sodobno gospodinjstvo, nov je 65 literski hladilnik, ki stane 62 tisoč dinarjev, pralne stroje, električne priključke in drugo. Zanimiva je tudi razstava pohištva, radijskih in televizijskih aparatov itd.

RUĐNIK V ŠTEVILKAH

V številkah so lani v kočevskem rudniku ustvarili 741 milijonov bruto dohodka, čisti dohodek je znašal 344 milijonov, družbi so prispevali 17 milijonov, za osebne dohodeke zaposlenih 295 milijonov in v fondse podjetja je šlo 32 milj. din.

Najvažnejša naloga: skrb za otroke padlih borcev

V Kočevju je bila 8. aprila občinska konferenca Zveze borcev. Udeležili so se delegati iz vseh predelov občine. Poročilo o delu organizacije ZB in nalogah te organizacije v bodoče je prebrala v imenu Obč. odbora ZB sekretarka Rezka Branova. Razprava je bila zelo živahna in je zajela vrsto vprašanj iz dela organizacije ZB.

V razpravi so se dotaknili vzgojnih vprašanj in moralne odgovornosti do otrok padlih borcev in žrtve fašističnega terorja. V bodoče bodo morale organizacije polagati večjo skrb, kako se uče in kakšne uspehe dosega v šoli ti otroci.

Nadalje so govorili v razpravi o skrbi za bivše borce, o uveljavljanju službenih let za čas prebit v NOV ali aktivnem delu v osvobodilnem gibanju, o zdravstvenem stanju članov ZB in drugo.

Rešiti bo treba priznanje delovne dobe članov, ki so v prvih povojnih letih delali v Kmetijsko delovnih združenjih, tako n. p. v Ljvodu. Rešitev tega vprašanja zahteva pravilne ukrepe tako, da bo prizadetim priznana delovna doba za čas, ko so prebili v zadruzi.

Delegati so precej razpravljali o predvidenih proslavah v počastitev 40. obletnice KPJ in SKOJ, o organizaciji srečanju partizanskih borcev itd. Živahno so razpravljali tudi o postavitvi spomenikov in obeležij v krajih znanih po pomembnih dogodkih iz narodnoosvobodilne vojne.

odbor sekcije internirancev in izvolili 7 članski odbor. Med najvažnejše naloge organizacije ZB naj bi bile med drugim: skrb in vzgoja otrok padlih borcev in žrtve, zbiranje zgodovinskega materiala, sodelovanje članov pri uveljavljanju socialističnih metod v kmetijstvu in druge. Izvolili so nov 33 članski občinski odbor Zveze borcev ter 3 člane za nadzorni odbor. Novemu odboru želimo veliko uspehov pri delu.

PO SVETU

V svetu je zbudila veliko zanimanje vest, da bo kancler Adenauer na ske stranke federalistov. V spopadnih 1. julija kandidiral za predsednika republike Zahodne Nemčije. To pa praktično pomeni, da odhaja z dosedanjega položaja predsednika vlade in da misli prevzeti več ali manj reprezentativni položaj v državi. V političnih krogih je precej razširjeno mnenje, da se Adenauer ne bi umaknil iz aktivnega političnega življenja, če ne bi bil francoskega pritiska pa se Gornja Volta ni hotela vključiti v to federacijo, pred mesecem pa se ji je v imenu Dahomeje odrekal tudi Apiti.

Iraška vlada je protestirala pri vladi ZAR zaradi kršitve iraškega zračnega prostora po letalih Združenega arabskega kraljevstva. Iraščani trdijo, da so letala ZAR letela 50 km globoko nad ozemljem Iraka in da se to ni dogodilo prvič. Britanski feldmaršal in bivši namestnik vrhovnega poveljnika Atlantskih sil v Evropi Montgomery bo odpotoval konec aprila na obisk v Sovjetsko zvezo. Njegov obisk bo zasebnega značaja, vendar mu pripisujejo v Londonu precejšen pomen.

10. maja bodo v Avstriji parlamentarne volitve. Med seboj se bosta pomerili ÖVP, klerikalna ljudska stranka in SPÖ, socialno demokratska stranka, ostali dve stranki, neonacistična FPÖ in komunistična KPÖ, bosta tudi pri teh volitvah igrali podrejeno vlogo. Naj zmaga ljudska stranka ali socialnodemokratska, dejstvo ostane — tudi nova vlada bo koalicijska.

Zaradi silnega viharja na morju se je v bližini Celebesa potopila ladja, na kateri je bilo 60 potnikov. Polovica, to je 30, se jih je rešilo. Nekateri med njimi so preživeli cel dva dni v vodi.

Ustanavljanje oskrbovalnih centrov

Konec marca je bila v Ljubljani seja sveta za tržišče OLO Ljubljana. Ugotovili so, da je pri preskrbovalnih centrih precej pomanjkljivosti. Sklenili so, da morajo preskrbovalni centri nuditi potrošnikom možnost nakupa vseh potrebnih stvari na istem kraju; preskrbovalne centre naj bi ustanavljali le na tistih krajih, kjer je trgovska mreža preslaba ali tam, kjer so v gradnji večja naselja.

V zadnjem času je pri nas čimdalje več špecerijskega blaga pakiranega že prej, potrebno pa bi bilo, da se na ta način postrežbe prenese tudi na vse ostale artikle. Tudi samopostrežba se pri nas vedno bolj uveljavlja. Komisija, ki je pregledovala preskrbovalne centre, je opazila vrsto pomanjkljivosti. Na podlagi teh izkušenj bodo v bodoče že pri grad-

sednika Apiti in pristaši opozicijske stranke federalistov. V spopadnih 1. julija kandidiral za predsednika republike Zahodne Nemčije. To pa praktično pomeni, da odhaja z dosedanjega položaja predsednika vlade in da misli prevzeti več ali manj reprezentativni položaj v državi. V političnih krogih je precej razširjeno mnenje, da se Adenauer ne bi umaknil iz aktivnega političnega življenja, če ne bi bil francoskega pritiska pa se Gornja Volta ni hotela vključiti v to federacijo, pred mesecem pa se ji je v imenu Dahomeje odrekal tudi Apiti.

Iraška vlada je protestirala pri vladi ZAR zaradi kršitve iraškega zračnega prostora po letalih Združenega arabskega kraljevstva. Iraščani trdijo, da so letala ZAR letela 50 km globoko nad ozemljem Iraka in da se to ni dogodilo prvič. Britanski feldmaršal in bivši namestnik vrhovnega poveljnika Atlantskih sil v Evropi Montgomery bo odpotoval konec aprila na obisk v Sovjetsko zvezo. Njegov obisk bo zasebnega značaja, vendar mu pripisujejo v Londonu precejšen pomen.

10. maja bodo v Avstriji parlamentarne volitve. Med seboj se bosta pomerili ÖVP, klerikalna ljudska stranka in SPÖ, socialno demokratska stranka, ostali dve stranki, neonacistična FPÖ in komunistična KPÖ, bosta tudi pri teh volitvah igrali podrejeno vlogo. Naj zmaga ljudska stranka ali socialnodemokratska, dejstvo ostane — tudi nova vlada bo koalicijska.

Zaradi silnega viharja na morju se je v bližini Celebesa potopila ladja, na kateri je bilo 60 potnikov. Polovica, to je 30, se jih je rešilo. Nekateri med njimi so preživeli cel dva dni v vodi.

Samo en potrošniški svet je delal!

Da bi se vzpostavila družbena kontrola nad poslovanjem trgovskih podjetij, je lani Obč. odbor SZDL Ribnica sklical stanelek, na katerem so izvolili potrošniške svete pri vseh treh trgovskih podjetjih. Delo potrošniških svetov se je takoj začelo, vendar pa sveta pri trgovskih podjetjih »Jelka« in »Mafufaktura« nista našla prave poti, zato tudi ni bilo pravih uspehov. Potrošniški svet pri trg. podjetju »Merkur«, predsednica sveta je tovarniška Kuderova, pa se je zelo izkazal pri delu, zato tudi uspehi niso izostali. Potrošniški svet je našel pot za zblizanje med potrošniki in upravo podjetja. Izvršil je nekaj pregledov, na podlagi teh pa je dal nekaj predlogov za poslovanje, tam kjer je bilo poslovanje v vzornem redu, pa so dali kolektivno pohvalo. Seje potrošniškega sveta so redne, na njih obravnavajo vprašanja za izboljšanje poslovanja v posameznih trgovinah.

Želimo, da bi tudi v ostalih dveh potrošniških svetih oživel delo.

AKCIJA V SODRAŽSKI OBČINI

Občinski odbor Rdečega križa je tudi letos pripravil vse potrebno za krvodajalsko akcijo. Podružnici RK v Sodražici in Loškem potoku sta si celo napovedali tekmovanje. V Loškem potoku je bila ekipa 3. t. m., v Sodražici pa v torek 7. t. m. Celokupno je bilo prijavljenih 410 oseb, od katerih je bilo sprejetih 201, dočim so bili ostali odklonjeni, predvsem zaradi gripe. V Sodražici je bilo od 150 prijavljenih 121 sprejetih, v Loškem potoku pa od 100 prijavljenih 80. Plan so dosegli.

-p.

Konferenca ZK v Kočevski Reki

Pred kratkim je bila v dvorani »Snežnik« v preteklem letu dvignili prosvetnega doma v Kočevski Reki druga konferenca Zveze komunistov Jugoslavije za območje Kočevske Reke.

Glavna točka dnevnega reda je bilo poročilo o gospodarjenju poslaste »Snežnik« in volitev delegata za kongres ZKS, ki bo v Ljubljani. Za delegata je bil soglasno izvoljen Lojze Komelj-Radvan.

Storilnost dela se je na poslastu

NAS KOMENTAR

NOVE UPRAVNE ODBORE DO KONCA APRILA!

Zvezna ljudska skupščina je konec preteklega leta upoštevala pobude delavskih svetov podaljšati mandatno dobo lani izvoljenih delavskih svetov na dve leti in o tem sprejela ustrezeni zakon. Za podaljšanje mandata je bil odločilen razlog, da so se člani delavskih svetov od lanske izvolitve šele prav uveljavili v delo in bodo v drugem letu mandatne dobe lahko toliko bolj opravili svojo nalogo. Kljub podaljšanju mandata so možne nove volitve delavskih svetov, če to predlaga sam delavski svet ali če to zahteva najmanj ena tretjina članov delovnega kolektiva, ker meni, da je treba spremeniti sestavo delavskega sveta ali ker se je število članov občutno zmanjšalo. V takem primeru je delavski svet dolžan predlagati pristojnemu organu občinskega ljudskega odbora nove volitve. Delavski svet, ki mu je podaljšana mandatna doba, lahko seveda izvoli novega predsednika, če misli, da je to potrebno.

Z zakonom o podaljšanju mandata delavskih svetov pa ni bil hkrati podaljšani tudi mandat upravnih odborov. V zakonu je izrecno določeno, da morajo delavski sveti izvoliti nove upravne odbore do konca aprila teleta. Seveda je treba pri teh volitvah upoštevati vse določbe, ki se nanašajo na volitve upravnih odborov, kakor n. p. predpis, da nihče ne more biti več kakor dve leti zaporedoma član upravnega odbora, nadalje, da mora biti tri četrte članov upravnega odbora iz vrst delavcev v proizvodnji ali v osnovni gospodarski dejavnosti, da predsednik delavskega sveta ne more biti član upravnega odbora in da se v upravni odbor lahko izvolijo tudi delavci, ki niso člani delavskega sveta.

Zgrešeno bi bilo, če bi delavski sveti, ki jim je mandat podaljšani, vzeli volitve novih upravnih odborov zgolj kot formalnost. Ker smo sredi priprave za uvedbo novih oblik nagrajevanja in uvažanja novih tarifnih pravic, so še zlasti potrebne politične priprave za te volitve in posvetovanja s kolektivni o kandidatih za upravni odbor v tesnem sodelovanju s predstavniki sindikalne organizacije. Enako je treba posvetiti osi pozornost pravičnemu prevzemu poslov po novem upravnem odboru, da bo lahko pravilno prevzel važne tekoče naloge. Po »Lp«

»Snežnik« v preteklem letu dvignili la za 8% in to z zmanjšanim številom zaposlenih. To je vsekakor lep uspeh.

Kot poseben problem so obravnavali problem nesreč. V primerjavi z lanskim letom se je v istem času število nesreč znatno dvignilo. Nesreče pri delu izvirajo iz gonje po čim boljšem zaslužku. Pri tem delavci podcenjujejo svoje lastno zdravje. Vzrok je tudi v ugodnih vremenskih pogojih, ki so omogočili več dela v primerjavi z lanskim letom. Sindikat, predvsem pa ZK, bosta morala posvetiti več skrbi vzgoji delavstva.

Drugi problem je potreba po obratni in zobni ambulanti. Zgraditev obratne ambulante je predvidena do 1960. leta, dočim zobna ambulanta zaenkrat še ni možna. Državno poslasto »Snežnik« ima za letošnje leto tudi predvideno nabavo novega avtobusa, ki bo potnikom omogočil varnejše in udobnejše potovanje. Poleg tega bo uredilo tudi letovišče za svoje delavce ob morju. Tako bo imel vsakdo možnost, da ugodno in poceni preživi svoj dopust.

Drugi problem je potreba po obratni in zobni ambulanti. Zgraditev obratne ambulante je predvidena do 1960. leta, dočim zobna ambulanta zaenkrat še ni možna. Državno poslasto »Snežnik« ima za letošnje leto tudi predvideno nabavo novega avtobusa, ki bo potnikom omogočil varnejše in udobnejše potovanje. Poleg tega bo uredilo tudi letovišče za svoje delavce ob morju. Tako bo imel vsakdo možnost, da ugodno in poceni preživi svoj dopust.

Zdravstveni tečaj za vaško mladino so bili uspešni, prav bi pa bilo, da bi v bodoče sodelovalo v tečajih več moške mladine. V času Zdravstvene razstave v Kočevju je bilo organiziranih 11 zdravstvenih predavanj, ki so bila dobro obiskana. RK se je trudil, da bi prodlj z zdravstvenimi predavanji tudi v podjetja, vendar uspehov ni bilo. Komisija za male asanacije, ki deluje pri ObLO, je opravila lani uspešno delo tako pri gradnji vodovodov v Kolpski dolini in asanaciji vodovodov in drugje. Tudi letos čaka komisijo precej dela.

Organizacije RK skrbje tudi za podmladek RK. Ti delujejo v vseh šolah in reči je treba — uspešno. V vseh šolah so bili organizirani tečajji za prvo pomoč. Podmladkarji so organizirali nad 100 prireditev. Vsi učenci v šolah so člani Podmladka RK.

RK daje zdravstvenim delavcem vso podporo v borbi proti TBC. V »Tebnu tuberkuloze« sta bili dve večji in več manjši predavanji, kakor naj se varujemo TBC. Fluorografiranje pljuč je lepo uspelo. Alkoholizem predstavlja še vedno veliko zlo. Akcija proti temu zlu je lani že rodila nekaj sadov. V letu 1958 je bilo prodano za 5 milijonov din manj alkoholnih pijač kot v letu 1957. Lani je bilo že zabeleženo povečanje potrošnje brezalkoholnih pijač. Kljub temu pa je kroničnih pijancev še vedno precej in bo treba zato posvetiti zdravljenju alkoholikov še več skrbi.

Krvodajalska akcija je dala lani

OBČINSKA KONFERenca RDEČEGA KRIŽA KOČEVJE

V podjetja aktivne Rdečega križa

Na občinski konferenci Rdečega križa, ki je bila 3. aprila v Kočevju, so v uvodnem delu najprej počastili spomin padlih žrtev v NOV, potem pa je predsednica Dušana Švigelj podala poročilo o delu organizacije v preteklem letu. Slišali smo, da je bilo delo RK uspešno ter da je obrodilo lepe sadove.

Zdravstveni tečajji za vaško mladino so bili uspešni, prav bi pa bilo, da bi v bodoče sodelovalo v tečajih več moške mladine. V času Zdravstvene razstave v Kočevju je bilo organiziranih 11 zdravstvenih predavanj, ki so bila dobro obiskana. RK se je trudil, da bi prodlj z zdravstvenimi predavanji tudi v podjetja, vendar uspehov ni bilo.

Komisija za male asanacije, ki deluje pri ObLO, je opravila lani uspešno delo tako pri gradnji vodovodov v Kolpski dolini in asanaciji vodovodov in drugje. Tudi letos čaka komisijo precej dela.

Organizacije RK skrbje tudi za podmladek RK. Ti delujejo v vseh šolah in reči je treba — uspešno. V vseh šolah so bili organizirani tečajji za prvo pomoč. Podmladkarji so organizirali nad 100 prireditev. Vsi učenci v šolah so člani Podmladka RK.

RK daje zdravstvenim delavcem vso podporo v borbi proti TBC. V »Tebnu tuberkuloze« sta bili dve večji in več manjši predavanji, kakor naj se varujemo TBC. Fluorografiranje pljuč je lepo uspelo. Alkoholizem predstavlja še vedno veliko zlo. Akcija proti temu zlu je lani že rodila nekaj sadov. V letu 1958 je bilo prodano za 5 milijonov din manj alkoholnih pijač kot v letu 1957. Lani je bilo že zabeleženo povečanje potrošnje brezalkoholnih pijač. Kljub temu pa je kroničnih pijancev še vedno precej in bo treba zato posvetiti zdravljenju alkoholikov še več skrbi.

lepe rezultate — prijavljenih je bilo 1.182 krvodajalcev. Pričakujemo, da bo krvodajalska akcija tudi letos uspešna. Delo občinskega odbora RK je bilo na vseh področjih dejavnosti uspešno, za to mu je dal nadzorni odbor pohvalo. V kočevski občini je 26 osnovnih organizacij RK, ki vključujejo 2.480 članov. Lani so bile ustanovljene 3 nove organizacije.

Občni zbori organizacij RK so bili v vseh krajih dobri. Na zboru so se zavzeli, da bi v podjetjih osnovali aktivne RK. Bili bi potrebni, dela bi imeli vedno dovolj.

Razprava je pokazala razne probleme iz dela organizacij RK. Delegati so govorili o delu šolskih mlečnih kuhinj, dajtavah za njihovo vzdrževanje, krvodajalski akciji, o organiziranju zdravstvenih predavanj po podjetjih, zdravstveno prosvetni dejavnosti RK itd. V bodoče naj bi imele organizacije RK točen pregled, koliko imajo na svojem področju tuberkuloznih bolnikov, kroničnih alkoholikov in starostno onemoglih ljudi. S tem bo mnogo pomagano preventivni službi.

Zbor sta pozdravila v imenu OO

podjetjem nemoten razvoj. Na skupščini so tudi ugotovili, da cene komunalnih uslug že zdaleč niso pravilne z novo ureditvijo pa se bodo trudili, približati jih neki realni podlagi. Končno so sprejeli tudi sklepe, kako naj bi se dejavnost teh podjetij izboljšala. Njihova dejavnost naj bi se razširila tudi na sodelovanje z industrijskimi podjetji, ki jim izdeluje potrebno opremo.

VREME

Obeta se nestalno vreme s pogostimi padavinami in ohladitvijo. V jasnih nočeh bo nevarnost slane.

Zunanjepolitični komentar

V ŠPANIJI BO POČILO

V zvezi z dvajsetletnico zaključka državljanske vojne in s številnimi notranjepolitičnimi, gospodarskimi in zunanjepolitičnimi neuspešnimi je postala Španija zopet središče pozornosti svetovne javnosti. Sodiijo, da je Franco režim v tako hudi krizi, da bo prej ali slej prišlo do neklih sprememb. Tudi stališče Američanov do Španije je dokaj čudno, posebno ker so pripravljene prisločiti vsakomur na pomoč, ki vodi protikomunistični gonjo. Dogodki v Južni Ameriki, kjer so opravili s številnimi diktatorji, huda kriza na Portugalskem in notranja nasprotja vsiljujejo ljudem mnenje, da bo v Španiji počilo.

V gospodarskem in političnem življenju je Francova Španija tako korupirana, da ji odtegujejo pomoč celo Američani. Poleg tega so začeli tihotapiti kapital iz Španije celo najreakcionarniji krogi, da bi si v hudi gospodarski krizi zagotovili svoj denar. Pred dnevi je španski uradni list objavil 872 imen ljudi, ki so prenesli kapital v švayske banke. Med njimi so monarhisti in tudi številni Francovi zagovorniki. Poročajo, da so prenesli 280 milijonov dolarjev.

Beg kapitala iz Španije pa ima svoje politično ozadje. Čeprav so poročila o dogodkih v Španiji zaradi hude cenzure zelo pila, lahko sklepamo, da se tam organizirajo različne skupine, ki bi ra- de obračunale s Francem. Poleg številnih nacionalističnih organizacij, socialistov in komunistov, ki imajo prav tako zelo močan vpliv na množice, so zanimivi še monarhisti, ki bi radi po dvajsetih letih Francove diktature ponovno uvedli kraljevinu.

Prav španske socialistične delavske stranke je v biltenu Socijalistične internacionale poročilo o monarhističnih težnjah. Čeprav nimajo svoje organizacije, so se združili v tako imenovanem moralnem gibanju »španski zvezci«, da bi zafeli vse monarhistične somišljenike. Pričakujejo, da se bodo temu gibanju priključili tudi socialdemokrati in anarhisti.

Monarhisti so prvič resneje kritizirali Franco režim na nekem banketu konec januarja. Takrat je Joaquín Satrustegui baje izjavil, da je Franco uzurpator. Na banketu je bilo tudi več oficirjev. Menili so se o vlogi »španske zveze«, preko katere bi prišel Don Juan na prestol, češ da je samo v monarhiji rešitev za sedanje razmere v Španiji. Po programu bi Španija postala katoliška nasledna monarhija. Komunistično gibanje bi proglasilo za ilegalno. Takšen manifest španskih monarhistov je seveda zelo reakcionaren.

Naslednik španskega prestola pa ne kaže preveč zanimanja za prevzem oblasti na silo, temveč se še vedno ogreva za misel, da bi ga moral na prestol poklicati sam Franco. Monarhisti sodijo, da je prišel sedaj najugodnejši trenutek. Državna blagajna je prazna. Življenjski stroški so izredno visoki. Evropsko tržišče je že v nekaj mesecih uničilo španski trg. Vatikani tudi nima prevelikega zaupanja v Franco, ker si je le-ta držnil cenzurirati papeževe proglase. Te razmere so izkoristili monarhisti za svoj napad na Franco režim in sedaj čakajo, kaj bo prinesel čas.

Poleg »španske zveze« pa so na delu še tri desničarske organizacije, ki pa v svojih programih ne zahtevajo niti republike niti monarhije. To so predesem katoliki, ki se borijo za demokracijo. V fronti narodne osvoboditve se zbirajo mladi duhovniki in intelektualci, podoben sestav pa je v Stranki neodvisnih katolikov. Vse te stranke nimajo odredjenega programa in če bodo pridobile množice, preti ponovno nevarnost, da v odločilnem trenutku ljudje ne bodo našli pravega stališča.

K vsem tem različnim gibanjem pa moramo dodati še skupine, ki delujejo iz emigracij. Med njimi so prav tako različne, tako da bodo imeli v borbi za demokratično republiko precej težav.

Zanimivo predavanje v Kočevski Reki

Prejšnji teden je bilo v Kočevski Reki predavanje o Daljnem vzhodu. Predavatelj, ki ga je organizirala »Ljudska univerza Kočevska Reka«, je vodil univerzitetni profesor Vladimir Leban iz Ljubljane.

Tov. Leban je lepo prikazal gospodarstvo, pokrajino in življenje ljudi na Kitajskem in Japonskem. Ob koncu je pokazal tudi več barvnih fotografij iz teh dežel z episkopom. To je predavanje zelo poživilo in poslušalci so zadovoljno zapuščali dvorano prosvetnega doma.

Zveza borcev v jubilejnem letu

Objavljamo nekatere najvažnejše misli iz poročila, ki je bilo prebrano na občinski konferenci ZB Kočevje.

Letos praznujemo 40. obletnico dela KPJ in SKOJ. Zveza borcev si je v počastitev obletnice zadala precejšen program dela: Skupno z okrajnim odborom do letos postavljeno in odkrit spomenik padlim borcem in talcem v Starem logu, v Dolgi vasi bo 4. julija odkrit spomenik padlim borcem in ZFT; na stavbi KZ Banja loka bo odkrita spominska plošča padlim borcem in talcem s tega področja.

Krajevna organizacija ZB Kočevska Reka bo postavila v Lapinjah, na kraju, kjer je bila ustanovljena Cankarjeva brigada, spomenik. Na oddelku 20, kjer je bila partizanska bolnica, pa bodo odkrili spominsko ploščo. Krajevna org. ZB Borovce bo uredila prostor Bogdanove bolnice; prostor, kjer so pokopani umrli borci, pa bodo ogradili in postavili znamenje.

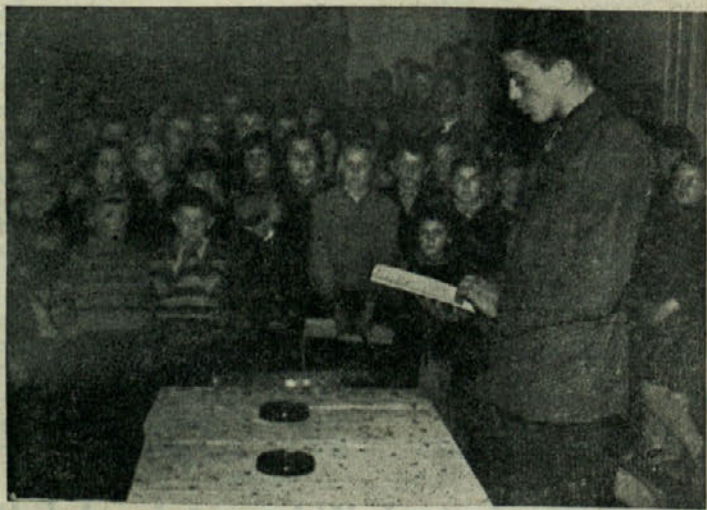
Na Dan borca bo v Borovcu večja proslava preživelih borcev in aktivistov. Na občinski praznik 3. oktobra bodo na osnovni šoli »Jožeta Šeška« odkrili spominsko ploščo Jožetu Šešku in dijakom, ki so padli v NOV. Poleg teh pa bo še več drugih pomembnih dogodkov in proslav. Člani ZB bodo med drugim tudi sodelovali na pohodu »Ob žici okupirane Ljubljane« in »Po kurirskih stezah okupiranega Kočevja«, 5. oktobra.

Člani ZB bi morali biti prvi v akciji za povečanje kmetijske proizvodnje, ki jo bomo dosegli le v pogodbenem sodelovanju. Člani ZB bi morali biti kot tolmači naprednih ukrepov v zvezi s povečanjem in izboljšanjem kmetijske proizvodnje, ne pa nasprotno, ko nekateri člani gledajo na te ukrepe z nezaupanjem in tako dajejo oporo vaški zaostalosti.

V organih družbenega in delavskega upravljanja so člani ZB dobro zastopani: v ObLO je 55 odborov članov ZB, v svetih in komisijah pri ObLO 138, v DS in UO podjetij 117, v šolskih odborih 59, v UO kmetijskih združenj 26, v združenju svete pri KZ pa je bilo izvoljenih 75 članov ZB.

Vseh krajevnih organizacij ZB je 21. Vanje je vključenih 2.046 članov, ženskih članic je od skupnega števila 49%.

Pri Občinskem odboru Zveze borcev deluje 5 komisij. Med letom se je največkrat sestala komisija za pomoč borcem in sicer trinajstkrat. Zgodovinska komisija, ki dela skupaj z Muzejskim društvom v Kočevju, je opravila lani veliko delo. Zbrano gradivo, dokumenti in material se hrani v muzeju. Težave pa so, ker muzej nima zadovoljivih prostorov.

Pred polno dvorano pionirjev ribniške šole, je poročal o delu načelnik pionirskega odreda Metod Rigler (Foto Albin Božič)

Uspeh živinoreje v Laščah

Živinoreja predstavlja v občini Lašče zelo pomembno gospodarsko dejavnost. Živinoreja ima že dolgoletno tradicijo, zato so tudi uspehi lepi. Veliko pozornost posvečajo rodovitnosti živini, ki jo imajo skupno na 500 glav. Povprečna molznost rodovitne živine znaša 3.180 litrov, dočim znaša povprečje mlečnosti vseh krav-molznic v občinskem merilu 2.100 litrov. V ilustraciji naj navedemo, da je bilo lani prodano 264.217 litrov mleka. Zaradi suše in odprodaje plemenske živine je bil lani zaznamovan padec prodaje mleka v primerjavi z letom 1957 za cca 100.000 l.

Lani so kmetovalci prodali 188 glav plemenske živine. Kupili so jo grški kupci. Prodaja plemenske in klavne živine, prašičev in druge živine, je dala rejcem precejšnje dohodke. Vrednost prodane živine v lanskem letu je znašala cca 60 milijonov dinarjev, kar je precejšnja številka. Iz tega lahko razberemo, da predstavlja živinoreja za marsikatero gospodinjstvo v Laščah lep vir dohodkov.

Umetno osemenjevanje je korak naprej pri izboljšanju živinoreje. Kljub nerazumevanju in negativnemu stališču do umetnega oseme-

Vse organizacije so se zanimale za zdravstveno stanje svojih članov. S pomočjo ankete je bilo ugotovljeno, kako je z zdravstvenim stanjem članstva. Na klimatsko in kopališko zdravljenje je šlo 70 članov ZB, 11 na zdravljenje v bolnico itd. Zveza borcev je posredovala pri ureditvi invalidnin, starostnih pokojnin, izrednih upokojitvah po 73. členu Zakona o pokojninskem zavarovanju itd.

Dejavnost Zveze borcev je bila res velika. Pri vsem delu je vodilo organizacijsko skrb za svoje člane; tako v skrb za njihovo zdravje, zaščiti pravic, nudila je pomoč pri prekvalifikacijah in dopolnilni izobrazbi, posebno pa pri politični vzgoji članov. Velika je bila skrb in tudi še naprej za otroke padlih borcev in ZFT. Vseh otrok je 146. V obveznih šolah je 53 otrok, gimnazijo obiskuje 26, 5 univerzo. 23 srednje in industrijske šole in 39 se jih uči v gospodarstvu. Materialno so ti otroci preskrbljeni, vendar pa to ne zadostuje. Potrebni so tudi moralne pomoči, da bodo njihovi uspehi v šoli najboljši. Dogaja se namreč, da je med partizanskimi otroci več takih, ki so dobili v šoli negativne ocene. Najbolj kričeč je bil primer na gimnaziji Kočevje. Tu od 26 otrok padlih borcev in ZFT 13 otrok ni izdelalo razredov.

V skrb za borca NOV ima organizacija predvsem v mislih, kako bi prizadevanjem nudila trajno življenjsko podporo — namreč tako, da se bo usposobil za življenje, da ne bo v breme družbi.

Nedvomno je, da je ena prvih nalog organizacije skrb za svoje članstvo, za njihova neresena življenjska vprašanja. Kljub temu, da imamo zakonodajo, ki ščiti in zagotavlja primerne pogoje za vse zdravstveno šibke in socialno ogrožene člane, še vedno najdemo primere, da se nekaterim še dela krivica. Dogaja se tudi, da nekateri člani ne

Dne 25. marca so imeli ribniški pionirji konferenco. O delu pionirske organizacije je poročal Metod Rigler, načelnik odreda. Pohvalil je tiste, ki so v jeseni nabrali največ hrane in salja za šolsko kuhinjo in tiste, ki so najboljše v disciplini in ki so dosegli najboljše učni uspehi v prvem polletju. Posebno je še pohvalil dramski krožek, ki je pripravil samostojno Cankarjevo in Prešernovo proslavo in sodeloval pri vseh ostalih prireditvah. Prav tako so bili pohvaljeni

upravičeno kritizirajo in gledajo le na ozko osebne interese, ne pa na splošno družbene koristi. To pa je v nasprotju z načeli organizacije ZB NOV.

Nadaljnje naloge naj se izražajo v borbi za večjo produktivnost dela, ker le o večje produktivnosti je odvisen dvig življenjskega standarda. Organizacija ZB je glede tega premalo storila, tako posamezniki kot celota.

Krajevni odbori ZB lahko naloge in probleme najbolj pravilno rešujejo sami. Občni zbori so pokazali, da ponekod že delajo samostojno. Na sestankih so skrbeli za ideološki dvig članstva. Pravilno so tolmačili gospodarske ukrepe naše oblasti itd. Po tej poti naj bi šli vsi krajevni odbori Zveze borcev.

Občinska doklada v treh skupinah

Poročali smo že, da je Občinski ljudski odbor Kočevje na zadnji seji sprejel odlok o občinski dokladi na dohodke od kmetijstva za leto 1959. Osnova za občinsko doklado od kmetijstva je ugotovljeni katastrski dohodki od kmetijstva.

Doklada ne bo po vseh krajih enaka, temveč so vse katastrske občine razdeljene na tri skupine.

V prvi skupini so območja katastrskih občin: Banja loka, Borovce, Brezje, Briga, Čepelje, Hrib, Knežja lipa, Koče, Kumrova vas, Podstenice, Smuka, Suhor, Škrpilj, Zurge in Vrh. Lestvica za skupine in dohodnino:

Davčna osnova v tisočih	Občinska doklada I. v odstotkih	Občinska doklada II. v odstotkih	Občinska doklada III. v odstotkih
do 30	12	14	16
30—50	13	16	18
50—80	14	18	20
80—120	16	20	22
120—160	18	22	24
160—200	20	24	26
200—250	22	26	28
250—300	24	28	30
nač 300	26	30	32

V drugi skupini so: Bosiljva loka,

1. aprila je bila v Dobrepolju odaja krvi. Akcija je tudi letos lepo uspela. Vpisanih je bilo 209 krvodajalcev, kar je za ta kraj veliko. Kri so odvzeli 160 krvodajalcem, 49 krvodajalcev pa je bilo iz zdravstvenih razlogov odklonjenih.

Krvodajalska akcija je bila v Dobrepolju že petkrat. Povedati moramo, da je uspeh iz leta v leto večji, kar je brez dvoma zasluga organizacije Rdečega križa. Statistični podatki nam dajo takole sliko iz krvodajalskih akcij: Prva akcija je bila 25. marca 1954. Bilo je 39 krvodajalcev, 23. oktobra 1955. je bila druga akcija, za katero se je prijavilo 91 krvodajalcev, 5. aprila 1957 se je prijavilo za oddajo krvi 205 krvodajalcev, lani 2. aprila se je vpisalo 162 krvodajalcev, letos, v peti akciji, pa 209 krvodajalcev.

Kakor vidimo, so uspehi krvoda-

jalskih akcij že zelo lepi. Danes se ljudje vedno bolj zavedajo pomena krvodajalstva. Krvodajalstvo je najuspešnejša dejavnost Rdečega križa.

Pri akcijah za oddajo krvi so se pokazali mnogi resnični vzgledi nesebičnosti in požrtvovalnosti. Krvodajalska akcija mora postati ena izmed stalnih oblik naše zdravstvene preventivne službe. Potrebe po krvi se stalno večajo.

V LR Sloveniji je potrebno vsako leto za kritje potreb po krvi 50.000 krvodajalcev. Omeniti moramo, da je bil vsako leto plan presežen. Na območju bivšega okraja Kočevje je bil lani plan izveden 147%. Verjetno bo tudi letos plan presežen, posebno če se bodo v vseh občinah odzvali v tako lepem številu kakor v Dobrepolju.

Občinski odbor RK Dobrepolje bo v sodelovanju s splošno zdravstveno službo posvetil vso skrb tistim prijavljencem za oddajo krvi, ki so bili iz zdravstvenih razlogov odklonjeni.

4. junija — na Dan krvodajalcev bo v Dobrepolju prejelo več krvodajalcev zlate in srebrne značke kot priznanje za njihovo darovano kri za rešitev človeških življenj. Vse krvodajalce naj spremlja zavest, da so z oddajo svoje krvi storili veliko človekoljubno dejanje.

D-a

KONFERENCA RK

(Nadaljevanje s 1. strani)

V razpravi so se dotaknili tudi dela stanovanjske skupnosti. V Kočevju je ta skupnost že zaživela in lep uspeh dela je ustanovitve šolske menze »Metka«, ki je začela z delom 1. marca. Stanovanjske skupnosti naj bi zaživele tudi v drugih krajih. Na vasi so seveda drugi pogoji za delo stanovanjske skupnosti. Tu naj bi se povežale vse organizacije z odbori žena-zadruženj pri KZ. Tudi kmečko ženo bo treba začeti razbremenjevati.

Poudarjeno je bilo, da je osnovna dejavnost RK v zdravstveni prosveti. Zato bo tudi v bodoče posvečena velika skrb organiziranju zdravstvenih predavanj, tečajev, skrb za bolnike, za namen bodo organizirani posebni tečaji itd. Sklenili so, naj bi sindikati prevzeli poudarjeno za organiziranje aktivov RK po podjetjih.

Na kraju so izvolili nov občinski plenem RK, nadzorni odbor ter delegate za okrajno konferenco RK. Po obnem zboru je bilo zdravstveno predavanje — posneto na magnetofonski trak, nato pa so vrteli film »Dolg vesti«, ki je opozoril, kolike važnosti je oddana kri za človeka, kadar je ta v nesreči in nujno potrebuje kri.

VIHAR MOTIL PROSLAVO

V Sodražici je bila 7. aprila organizirana proslava svetovnega dneva zdravja. O pomenu tega dneva bi predaval dr. Ciril Kumelj. Prav pred pričetkom proslave pa je nastal velik vihar, da je odkrivalo strehe. Med močnim in neprestanim bliskanjem je pričela padati toča. Sledil je močan nališ s sneženjem, temperatura pa je padla na 0, bili smo pa tudi dalj časa brez luči, tako da je bilo nemogoče proslavo izvesti.

HIŠNI ZDRAVNIK

V Beogradu so pred kratkim razpravljali, da bi vsem državljanom omogočili prosto izbiro zdravnika in bi se družine navezale na enega zdravnika — torej bi imeli hišnega zdravnika. Brez dvoma je, da bi tak zdravnik z večjim uspehom zdravil, ker bi svoje bolnike dobro poznal. Morda bo to mogoče v velikih mestih, kjer je več zdravnikov. V Kočevju pa zdrav človek zbolí, ko čaka dan ali več, da mu zdravnik da napotnico za očesnega zdravnika, da bi mu ta predpisal nove naočnike.

V DOLU NE BO KOLONIJE

Letos ne bo zdravstvena kolonija v Dolu ob Kolpi. Posebna zdravstvena komisija iz Ljubljane je to prepovedala, dokler se higienske razmere ne uredijo.

Pričakujejo, da bodo drugo leto uredili vse potrebno za nemoteno in zdravstveno primerno delo kolonije šolskih otrok.

Občina bo letos imela obmorsko kolonijo na Sušaku-Pečinah.

K.K.

„Čebelica“ je posodila 700 000 din

Blagajna vzajemne pomoči, ali »Čebelica«, kakor jo imenujejo, je začela v podjetju »Elektro« Kočevje, z delom že 1. januarja 1953. Po- budo za delo »Čebelice« je dal Franjo Petelin. Tovariš Petelin je bil vse skozi duša »Čebelice« in je od prvega dne tudi njen blagajnik. Ob ustanovitvi je štela »Čebelica« 36 članov, po zadnjih podatkih pa jih ima 46. Poslovanje je urejeno po pravilniku. Člani plačujejo mesečno po 200 din, lahko pa tudi več. Vsak član lahko dvigne iz blagajne »Čebelice« znesek v višini ene mesečne plače, v izjemnih primerih pa tudi do 20.000 din. Posojila so brezobrestna. Do njih pa so seveda upra-

vičeni samo člani vzajemne pomoči. »Čebelica« vsa leta uspešno posluje. Naj v ilustracijo navedemo, da je bilo izdano v letu 1957 za 742.000 din posojil, lani pa 696.000 din. »Čebelica« se je v »Elektru« dobro obnesla, zato jo priporočamo, da bi jo uvedli tudi v ostalih podjetjih, ki še nimajo upejlane blagajne vzajemne pomoči.

SPET VIDI

Očesni zdravnik dr. Dimitar Mičovski iz Skoplja je z operacijo vrnil vid 60 letni stari. Bila je že 15 let popolnoma slepa.

Gostišča od nastanka do danes

Prva gostišča so nastala v času, ko je družba proizvajala že več kakor so bile njene potrebe. Presežne proizvode so začeli med seboj menjavati, blago prodajati. Ljudje so začeli potovati, potovanja pa so terjala potrebo po gostiščih — za prehrano in prenočevanje.

Prva gostišča so nastala v suženjski dobi. Najstarejša gostišča poznajo v takratnih razvitih državah ob Sredozemskem morju. O tem pričajo izkopanine in pisane besede iz te dobe, razne posode, vinski grozd iz kamenja in razne stiskalnice.

Pivo je slovelo že v Aleksandriji. Gostišča so se nahajala ob templjih in ob karavanskih poteh. Tudi žgane pijače so izdelovali v teh krajih.

Gostišča so imenovali »Taberna«. Prodajali so vino, pivo in žgane pijače. Razvoj gostišč je šel vzporedno z gradnjo cest in razvojem poštne službe. Po prometnih poteh so potovali trgovci, vojaki in romarji. Gostišča so se razlikovala po tem, da so nudila tudi prenočišča. Prva gostišča so bila primitivna glede opreme.

Rimljani so prvi uvedli davek na gostišča. Gostišča niso smela služiti brezpravnim sužnjem.

V fevdalizmu je vodilo vlogo v družbenem življenju prevzela Cerkev, zato je tudi prevzela skrb za gostišča, posebno pa za tista, ki so bila blizu svetišč in samostanov, poleg cerkve so se bavili z gostinstvom tudi graščaki.

Ob gorskih prelazih so gradili posebne vrste gostišč — za prenočevanje in prehrano. Imenovali so jih »Hospice«. Že takrat je bilo predpisano, da so ceniki pijač in hrane na vidnem mestu. Cene in mere so določala srednjeveška mesta in fevdalni gospodje. Gostje so plačevali hrano, pijačo in nočitve z denarjem ali z blagom.

V dobi kapitalizma so se razmere tudi v gostinstvu precej spremenile. Izboljšali so opremo. Gradili so hotele z nadstropji in velikimi jedilnicami. Gostišča so v tej dobi dobila imena po krajih ali drugih znakih. Ob uvedbi železnice so nastala nova gostišča ob železniških postajah.

Država je začela obdavčevati gostišča. Zahtevali so, da se gostje prijavljajo. Začeli so izdajati obrtna dovoljenja.

Sprememba življenja je zahtevala tudi razvedrilo potnikom in gostom. To so bili začetki kulturnega razvoja in prvi začetki turizma.

Prve kavarne poznamo v Evropi v 17. stoletju. Bile so na Dunaju in v Parizu. Razvilo se je dvojno vrsto kavar: francoska z glasbo in zabavami in dunajska s čitalnicami in igralnici. Kasneje so se razvili bari in slaščičarne.

Prva gostišča na Slovenskem so bila na Štajerskem. Pred prvo svetovno vojno je bilo v Sloveniji 6.000 manjših in večjih gostinskih lokalov.

Zaradi naravnih pogojev, ki jih ima Slovenija za razvoj turizma, so se v večjih krajih razvila letovišča. Vendar zaradi privatno-lastniških pogojev ni bil omogočen pravilni razvoj. Kljub temu pa je Slovenija, znana po naravnih lepota, kmalu zavzela važno mesto med turističnimi deželami, posebno v letih po osvoboditvi.

Med NOV je gostinstvo pri nas utrpelo veliko škodo. Po končani vojni so prišla vsa večja gostišča v družbeno last. Gostinstvo je dobilo novo vsebino. Danes ni cilj gostinstva lov za dobičkom, pač pa skrb za osnovne potrebe prehrane in pijače ljudi, za razvedrilo itd. Danes je posvečena vsa skrb vzgoji gostinskih kadrov. Za to imamo tudi gostinske šole.

Živimo v času velikega tehničnega

napredka v svetu. Vse to nam narakuje, da bomo stremeli za udobno opremo, uvedbo tehničnih pripomočkov v gostinskih obratih. Gradili bomo sodobne gostinske lokale in nenehno skrbeli za nove kvalificirane gostinske delavce, ki se vzgajajo v naših hotelskih in gostinskih šolah.

Anton Štimec

Razpored nogometnih tekem

Nogometno tekmovalstvo ljubljanske nogometne podzveze I. in II. razreda se je pričelo. Da bi imeli ljubitelji tega športa pregled tekmovalcev, objavljamo celotni razpored tekem. Tekme so vedno na igrišču prvoimenovanega:

12. IV. 1959
Partizan A, Kočevje : Odred B, Ljubljana; Elan A, Novo mesto : Partizan B, Kočevje; Rudar B, Kočevje : Borac, Ribnica; Partizan, Grosuplje.

19. IV. 1959
Partizan A, Kočevje : Ilirija, Ljubljana; Partizan B, Kočevje : Partizan, Škofljica; Rudar A, Kočevje : Elan B, Novo mesto; Partizan, Grosuplje : Rudar B, Kočevje.

26. IV. 1959
Javornik, Rakek : Partizan A, Kočevje; Elan B, Novo mesto : Partizan B, Kočevje; Rudar A, Kočevje :

Rudar B, Kočevje.

3. V. 1959

Olimpija, Ljubljana : Partizan A, Kočevje; Rudar B, Kočevje : Elan B, Novo mesto; Rudar A, Kočevje : Elan A, Novo mesto; Borac, Ribnica : Partizan B, Kočevje.

10. V. 1959

Partizan A, Kočevje : Duplica, Duplica; Partizan B, Kočevje : Partizan, Grosuplje; Partizan, Škofljica : Rudar A, Kočevje; Elan B, Novo mesto : Rudar B, Kočevje.

17. V. 1959

»Kamnik«, Kamnik : Partizan A, Kočevje.

24. V. 1959

Partizan A, Kočevje : Domžale, Domžale.

31. V. 1959

Postar, Ljubljana : Partizan A, Kočevje.

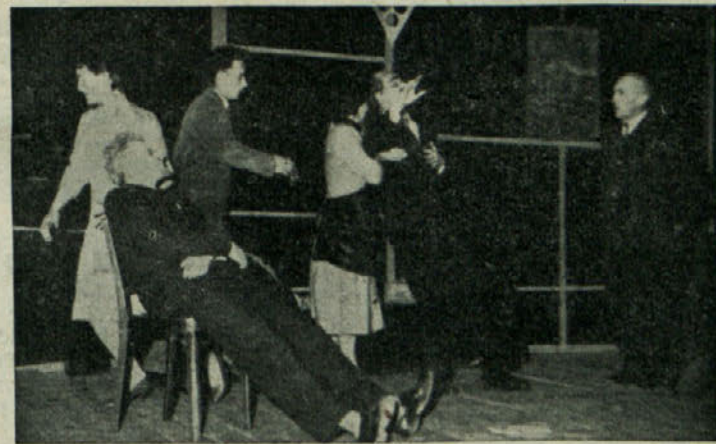
7. VI. 1959

Partizan A, Kočevje : Ljubljana B, Ljubljana.

Iz razporeda je razvidno, da bo na nogometnih igriščih obeh domaćih moštve precej živahno in veliko zanimivih iger. Moštva se bodo morala dobro pripraviti, da se bodo obdržala v svojih razredih.

Nova bolnišnica

Na zadnji seji sveta za zdravstvo okraja Ljubljana so obravnavali načrt gradnje nove mestne bolnišnice v Ljubljani. Nova bolnišnica naj bi imela oddelke za nevrologijo, kirurgijo, neurološki in otološki oddelek s skupno 750 posteljami. Nova bolnišnica, ki bo stala skupno za 200 milijard dinarjev, bodo gradili postopoma, v treh fazah.

Prizor iz III. dejanja komedije »Adacta«, ki jo je dramatska družina DPD Svoboda Kočevje uprizorila 28. 29. in 30. marca v Seškovem domu. Posnetek predstavlja prizor, ki je bil stari birokrat prestavljen iz referata v arhiv, potegoval pa se je, da bi bil postavljen za načelnika. Na sliki: na stolu Perogrizz — Herman Jože, za njim stojita Cvetka — Anica Troha in Milan — Dušan Figar. Na to od leve proti desni: Trdinova žena — Judita Serše, Trdina — Marijan Savinšek in stric Rudolf — Jože Zalar

ZANIMIVOSTI OD TU IN TAM

FIAT AVTOMOBILI

Najbolj znana italijanska tovarna Fiat je začela izdelovati nov tip vozila »Fiat 1800« s šestcilindrskim motorjem in močjo 95 konjskih sil. Isti model izdelujejo tudi kot »Fiat 2100«. Tako zmora prvi 140 km, drugi pa 150 km na uro. Tovarna pa je opustila proizvodnjo avtomobila »Fiat 1400«.

Naša tovarna »Crvena zastava« izdeluje po licenčni pogodbi s tovrstno avtomobile »Fiat 600«, »Fiat 1100« in »Fiat 1400«. Sliši se, da bodo nastale težave zaradi opustitve modela »1400« tudi pri nas, ker

ne bomo dobili več sestavnih delov. Pri nas najbolj priljubljeno vozilo »Fiat 600« pa ostane tudi v Italiji nespremenjeno.

V razvitih državah, kjer ima že skoraj vsaka družina telefon, se veliko izumiteljev trudi, da bi iznašli primerno napravo, ki naj bi sprejemala telefonska obvestila tudi, kadar ni nikogar doma. Zadnji izum so imenovali ansafon. Naprava konstruirana z magnetofonskim trakom, zabeleži vse pogovore in ko se lastnik vrne, sliši točno sporočilo.

Sovjetska časopisna agencija TASS je sporočila, da so sovjetski znanstveniki iz morske vode izdelali poseben preparat, s katerim so pri zdravljenju kratkovidnosti dosegli že lepe uspehe.

Po izjavah nekaterih ameriških strokovnjakov bodo Sovjeti čez dve leti poslali prvo raketo z človeško posadko na Luno. Sovjetski strokovnjaki pa pravijo, da bi raketo na Luno že lahko poslali, vendar tega ne bodo storili, dokler ne bo vse zagotovljeno, da se človek živ vrnil na zemljo.

V Italiji je neki založnik začel v obliki fotoromana (stripa) izdajati sveto pismo. Pristanek je dala tudi katoliška cerkev in po vsej Italiji že na veliko prebirajo ta strip. Pravijo, da gre zato, da bi sveto pismo napravili čim bolj privlačno in razumljivo tudi tistim, ki so le na pol pismeni. Posebno zanimivo je še, da skuša vse slike prikazati čim bolj »zgodovinsko verno«, zato so ljudje na slikah običajni v Evini in Adamove »kostime«.

OBVESTILO

Od 15. aprila dalje bo delovni čas v trgovinah Trgoprometa Kočevje, od 7. do 12. ure in od 16. do 18. ure. Ob sobotah pa od 7. do 13. ure.

Kako ostanem duševno zdrav

Pred kratkim smo imeli v Kočevju priložnost na Ljudski univerzi poslušati predavanje dr. Dušana Šobana iz Vojaške bolnice v Ljubljani. V začetku nas je sicer motila sprememba predavanja, ker je najavljeni predavatelj bil nenadno zažrt, prišel drugi, da nam pove nekaj o ugotovitvah ene najmlajših ved, ki proučuje človeka, njegovo duševno življenje z namenom, da opozarja človeka na nevarnosti napake ravnanja v odnosu med ljudmi, na tiste na videz neznatne in nevažne doživljanje in občutja, ki morejo človeka obvergi vsega drugega v življenju privedi tudi do duševnega obolenja, najmanj pa do tega, da grenimo življenje sami sebi posebno pa še drugim.

Predavatelju je kmalu uspelo, da nas je s svojo živo besedo, raznimi primeri iz življenja in svoje dolgotrajne prakse popeljal v svet mentalne (duševne) higijene, ki naj preprečuje kvarne posledice zunanega sveta, odnosov, čustev itd., v naši duševnosti, ki ima torej namen, da človeka ostane duševno zdrav, da ga pokliče delo ne »mori«, da se v družinskem življenju ne zapleta v razne nepotrebne težave, da zna pravilno pojmovati vzgojo otrok in se tako tudi ravnati, da je obziren do drugih ljudi itd. Ob koncu je razložil, kakšen naj bi bil duševno zdrav človek, kajti sleherni ima budi ravnanje in s tem odnose do drugih, ali težave sam s seboj, ki znižujejo njegovo vrednotenje samega sebe (občutek manjvrednosti) ali negativno vplivajo na njegov odnos do dela in s tem do storilnosti ter tako z družbenega vidika znižujejo vrednost posameznika do skupnosti.

Duševno zdravega človeka ne sme biti strah (ne samo kot napaka, vzgojenega otroka, ki se boji teme), ne sme ga biti strah pred delom, pred odgovornostjo do drugih. Pri

takem človeku, ki je duševno zdrav, ljubezen ne izkrivlja slike stvarnosti, ker ljubi drugega tudi zaradi njegovih napak — je takšen človek je tudi normalen (povprečen); prava ljubezen tudi kaznuje (seveda pravilno!), ne samo odpušča in se žrtvuje! Ljubosumnost pa je čustvo, ki človeka razjeda, uničuje družinsko srečo in toplino doma, nemo krat vodi v usodna dejanja, zato je ljubosumnost duševno zdravemu človeku tuja. Zato pa takemu človeku ni nemogoče prenašati življenjska razočaranja, čeprav tudi on marsikaterega naenkrat ne zmore, če je to prehudo. Prav zato pa je do drugih ljudi tudi popustljiv, ker ve, da marsikomu včasih, kakor pravimo, »popuste živci« in se ne obvlada. Če hočemo priti tem visokim zahtevam čim bliže, je nujno, da imamo tudi dovolj spoštovanja do samega sebe, ker le tako bomo lahko spoštovali tudi drugega — kot človeka!

Da pa je mogoče v življenju premagovati težave, morajo biti pred nami jasni in stvarni cilji, ki nam vzbude dovolj moči, da se lotimo zaprek, da pri tem delu tudi vztrajamo. Ob tem je torej zelo na mestu prizanesljivost tako do življenja, skrega tovariša, do otrok, do tovarišev pri delu in do drugih ljudi, ki razložijo, kakšen naj bi bil duševno zdrav človek, kajti sleherni ima budi ravnanje in s tem odnose do drugih, ali težave sam s seboj, ki znižujejo njegovo vrednotenje samega sebe (občutek manjvrednosti) ali negativno vplivajo na njegov odnos do dela in s tem do storilnosti ter tako z družbenega vidika znižujejo vrednost posameznika do skupnosti.

Duševno zdravega človeka ne sme biti strah (ne samo kot napaka, vzgojenega otroka, ki se boji teme), ne sme ga biti strah pred delom, pred odgovornostjo do drugih. Pri

Tudi urana imamo dovolj

Znano je, da je naša država zelo bogata skoro z vsemi rudninami, ki so potrebne za proizvodnjo. Razlika je v zadnjih desetih letih pa so pokazale, da imamo veliko rudnin, kakor pa smo doslej mislili. Tako imamo premoga za 65% več, kot smo domnevali, železne rude je 3,5-krat več, bakrene pa 2-krat več; svinčene rude je za 70%, cinkove za 80% in antimonove za 100% več, kot so kazali prvi računi. Tudi boksita imamo trikrat večje zaloge, kot smo mislili.

Zelo pomembno je, da so naši raziskovalci odkrili tudi dovolj ura-

na in radioaktivnih rudnin ter mineralov. Ugotovili so, da imamo zasodna in ekonomska pomembna nahajališča jadrskih surovin in da imamo urana v količinah, ki zadostujejo za proizvodnjo energije in razvoja jadrskih industrij.

Z novimi odkritji je Jugoslavija uvrščena med vodilne države v Evropi in med tiste redke države v svetu, ki imajo skoraj vse rude potrebne za delo sodobne industrije.

Lani so okrog rudnika železa v Ljubliji odkrili nahajališča železne rude, katerih rezerve cenijo na 20 milijonov ton; blizu našega največjega rudnika železne rude v Vrešu pa 150 milijonov ton zalog.

Skupne rezerve premoga cenijo samo v Bosni in Hercegovini na 5 milijard ton. V severozahodni Bosni v planini Krnin bo v kratkem začel z delom nov rudnik lignita, bližnja nahajališča premoga imajo 100 milijonov ton zaloge.

Z odkritjem bogatih ležišč nafte blizu Siska je naša proizvodnja tolikšna, da v glavnem zadovoljuje domače potrebe.

Nova odkritja in črpanja dragocenih kovin in nafte bodo prispevala k še hitrejšemu razvoju našega gospodarstva in s tem boljšega življenja delovnih ljudi.

ČESTITKE

Dragi hčerki Štefki Tomše z Mlake za njeno 19. pomlad vse najboljše, zdravja in sreče, da bi bila še naprej tako pridna, mama, ata, brata Ivan in Rajko, posebno ji želi vse najboljše Ivan K.

Ljubim staršem Hermanu in Jožefi Bleske iz Koblarjev, mamici za njen rojstni dan pa še posebej iskreno čestita in ji želi še mnogo zdravih let sin Ernest iz Holandije. Lep pozdrav tudi znanec, fantom in dekletom iz Koblarjev.

Dragemu bratu Jožetu Obratoviču iz Doba pri Šenturpetu želim za njegovo petdesetletnico vse najboljše in mu kličem na mnoga leta sorodniki iz Kočevja in Zagreba.

Za smeh

VSE O PRAVEM ČASU
Mati: »Veš Matiček, slabo moramo vedno vračati z dobrim!«
Sinko: »Res mama? Potem mi kar daj nekaj dinarjev, ker sem pravkar razbil v kuhinji skledo...!«

DOBER ODGOVOR
Gostilničar (gostu, ki se kiso drži pri kozarcu vina): »Vi ste pa gotovo prvi v naši gostilni!«
Gost: »Ne zadržite!«

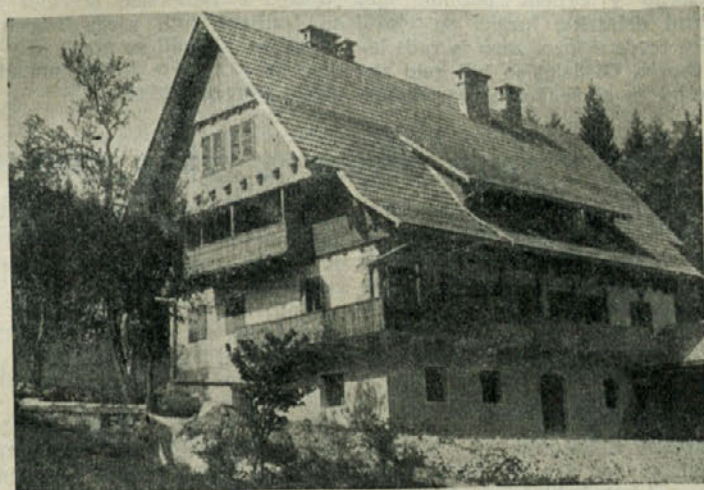
ZAGONETKA
Jože: »Lipe, koliko bratov imaš?«
Lipe: »Enega!«
Jože: »Čudno! Tvoja sestra mi je pa rekla, da ima dva!«

PO SVOJI GLAVI
Jaka: »Kako ti je všeč moje stanovanje? Uredil sem si ga čisto po svoji glavi!«
France: »Pa se ti ne zdi, da je vse nekam prazno?!«

MAČEK NE LAJA
Nace: »Kako, psa ste prodali in sedaj imate mačka?«
Karel: »Da, maček ne laja, če pridem pozno domov!«

MESTNA VZGOJA
Mali Jurček je šel z očetom v kino. Tam je videl, kako si Indijanci nekega divjega plemena barvajo obraze. Pa vpraša očeta: »Čemu to delajo?«

Oče: »Barvajo si obraze predno gredo na vojni pohod, da pobijejo sovražnika!«
Naslednji večer nenadoma pride Jurček k svojemu očetu: »Ata, ata, vzgojenega otroka, ki se boji teme, beži, kar najhitreje moreš, mama se pripravlja na bojni pohod!«

Tudi na mestu, kjer danes stoji dom na Travnici gori je bilo v starih časih gostišče za prehodne goste

KOLEDAR

Sobota, 11. aprila — Filip Nedelja, 12. aprila — Lazar Ponedeljek, 13. aprila — Ida Torek, 14. aprila — Valerija Sreda, 15. aprila — Helena Četrtek, 16. aprila — Boža Petek, 17. aprila — Rudolf

GIBANJE PREBIVALSTVA

PREGRAD
Poročila sta se: Janežič Anton, kmetovalec iz Žlebov 1, star 27 let in Rauh Jožefa, kmetovalka iz Bilpe 3, stara 20 let.

Umrli je Barič Marko, preužitkar iz Gor. Radenc 9, star 91 let.

KOSTEL
Umrli je Južnič Ana, gospodinja iz Vasi 8, stara 68 let.

DOBREPOLJE
Umrli je Grandovec Franc, dijak iz Kompolj 28, stalno prebivalec v Ljubljani, Titova 90, star 21 let.

KOČEVJE
Poročili so se: Levstič Alojz, študent iz Kočevja, Kolodvorska ul. 10, star 25 let in Krkovič Malči, knjižničarka iz Kočevja, Trg svobode 30, stara 23 let; Ponikvar Avguštin, delavec iz Kočevja, Tomšičeva ul. 6, star 25 let in Novak Ljudmila, roj. Car iz Stare cerkve 13, stara 25 let, Hirš Franc, mizar z Mahovnika 3, star 22 let in Malnar Margareta, delavka iz Želj 31, stara 17 let.

Rodile so: Levec Ana, delavka iz Šalke vasi 92 — dečka Bojana, Cener Marija, gospodinja iz Želj 31 — deklico Dragico, Poje Matilda, gospodinja iz Livoda 35 — deklico Dušico. V ljubljanski porodnišnici pa so rodile: Ofak Angela z Brega 26 — dečka Antona, Puhar Marjeta, uslužbenka iz Kočevja, Rudniško naselje — novi bloki — deklico Nikolajo, Rupnik Julijana iz Kočevja, Trg svobode 21 — dečka Julija, Glavač Ivanka trgovska poslovojdinja iz Kočevja, Mestni trg 3 — dečka Marka, Pretner Valentina iz Dolge vasi 41 — deklico Violeto, Ildiž Eglidija iz Želj 27 — deklico Kristino, Colnar Ivanka iz Kočevja, Mestni trg 4 — dečka Andreja, Baričević Angela iz Klinje vasi 11 — dečka Rajka, Lavrič Marija iz Klinje vasi 1 — deklico Jožico in Lunder Sonja iz Kočevja, Trata 19 — dečka Iztoka. Umrli so: Oprenšek Ivana, roj. Leškovšek, gospodinja iz Cvišlarjev 1, stara 56 let, Rauh Marija, roj. Rupe

z Brega 4, stara 62 let, Marušič Andrej, otrok iz Koblarjev 2 (umrl je v Ljubljani), star 10 mesecev in Eržen, otrok moškega spola, starši iz Kočevja, Rožna ul. 14, umrl po rojstvu v ljubljanski porodnišnici.

KINO

JADRAD, Kočevje: od 10. do 12. aprila jugoslovanski barvni film »Gospa ministrica«, 15. in 16. aprila ameriški film »Najhitrejši strelec zmaguje«, od 17. do 19. aprila ameriški barvni film »Casanova«, 18. in 19. aprila ameriški film »Klic divjine«.

SVOBODA, Rudnik: 11. in 12. aprila ameriški film »Žene orkestra«, 18. in 19. aprila ameriški film »Banda iz Laverder Hilla«.

RIBNICA: 11. in 12. aprila ameriški film »Ura obračuna«, 18. in 19. aprila ameriški barvni film »Dolina nasilja«.

SODRAŽICA: 11. in 12. aprila ameriški film »Po sledi ubijalca«, 18. in 19. aprila nemški barvni film »Kamnito srce«.

LOŠKI POTOK: 12. aprila italijanski film »Verdici«.

VELIKE LAŠČE: 11. in 12. aprila slovenski film »Ne čakaj na maj«, 18. in 19. aprila ameriški film »Mirni človek«.

DOBREPOLJE: 11. in 12. aprila ameriški barvni film »Žena z neapeljskih ulic«, 15. aprila ameriški film »Maševalec iz Dalasa«, 18. in 19. aprila ameriški barvni film »Robb Roy«.

PONIKVE: 16. aprila ameriški film »Maševalec iz Dalasa«.

SVOBODA, Kočevska Reka: 11. in 12. aprila mehiški film »Mladi Jurec«, 15. aprila jugoslovanski film »Čevljarici na asfaltu«, 18. in 19. aprila mehiški film »Kadar odidem«.

OSILNICA: 12. aprila ameriški film »Pot v Karibot«.

PREGRAD: 11. in 12. aprila nemški barvni film »Kamnito srce«, 18. in 19. aprila nemški film »Stotnik in njegov junak«.

BROD NA KOLPI: 11. in 12. aprila češki film »Kavarna na glavni ulici«, 18. in 19. aprila ameriški film »Preko mnogih rek«.

DEŽURNE TRGOVINE:

Dežurno službo imajo: v soboto, 11. aprila, od 8. do 12. ure in od 14.30 do 17.30 ure trgovina »Prehrana«, Trg svobode. V soboto, 18. aprila ob istem času pa trgovina »Preskrba«, Trg svobode.

PRODAM

V Zapotoku pri Sodražici je na prodaj stanovanjska hiša št. 11 s skednjem, hlevom, drugimi pritlikami in vrtom. V hiši je vodovod in elektrika. Primerno za obrtnika ali upokojenca. Eventuelno se da hiša tudi v najem.

Cena nizka. Vprašati na naslov: Kmet Herman, upokojenec, Zapotok 11, Sodražica.

PRODAMO

Trgovsko podjetje »Promet« Kočevje prodaja dvokolesa. Prednost pri nakupu imajo državna podjetja ali ustanove. Poizvedbe pri naslovu.

ZAHVALA

Prav lepo se zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali, darovali vence in cvetje ob tragični smrti našega nepozabnega moža, očka, brata, in zeta

JOŽETA REJCA z Mlake

Posebno se zahvaljujemo sosedom, ki so nam takoj priskočili na pomoč, Katarini Dogar, Stanetu Kovčevcu, Ivanu Trevnu in vsej Trevnovi družini, Janezu Durinju za njegove poslovilne besede in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujocha žena s hčerkama Jožico in Micko ter ostalo sorodstvo.

IZGUBLJENO

1. aprila sem od Prigorice do Lipovca izgubil denarnico. Poštenega najditelja prosim, da denarnico z dokumenti vrne na naslov: Franc Oražem, Lipovec 8, denar pa obdrži za nagrado.

SLUŽBA

Gostišče »Rudar« Šalka vas, sprejme v službo kvalificiranega natakarja ali natakarico za poslovalnico v Livoldu. Nastop službe 1. junija. Poizvedbe pri naslovu.

Izdaja in tiska ČZP »Kočevski tisk« v Kočevju. Urejuje uredniški odbor — Odgovorni urednik Matija Cetinski — Uredništvo in uprava v Kočevju, Ljubljanska cesta 14a, telefon 3-89. Naročnina je 400 din, polletna 200 din in je plačljiva vnaprej. Za inozemstvo je 800 din oziroma 2,5 ameriškega dolarja. Tekoči račun 600-713

1-265

pri KB, podružnica za Kočevje. — Poština plačana v gotovini. —

NOVICE POSREDUJEJO

Vedno več vidim motornih koles z znamko »Pretisa«. Ali lahko razložite to kratico?

France Ž. Kočevje
Po licenci nemške tovarne motornih koles NSU izdeluje »Preduzeče Tito Sarajevo« motorna kolesa z označbo »Pretisa«. Kratica je sestavljena PRE-duzeče TI-to S-sarajevo.

Rad bi napravil nižjo večerno gimnazijo, pa ne vem ali obstoja taka šola v Kočevju.

P. V. Mahovnik
Danes nižjih gimnazij nimamo več. V jeseni bo začela v Kočevju večerna osemletna šola za višje razrede. Prijavite se pri svoji sindikalni podružnici, ali pa na tajništvo za splošne zadeve pri občini Kočevje. Tam dobite tudi potrebne informacije.

Nameravam obiskati sorodnike v Franciji, pa ne vem, kje bi dobi tujo valuto za potovanje in druge stroške.

M. F. Osilnica
Na potni list dobi lahko vsak državljan v enem letu deviz v vrednosti 12.000 din. Izplačajo vam jih v valuti tiste države, v katero potujete.

89% invalid mi je povedal, da dobi 9.100 din invalidske pokojnine in potrebuje stalno nego in pomoč. Pravi, da drugi dobijo še poseben dodatek v višini 3000 din. Kda je upravičen do tega dodatka?

J. R. Trata
Samo invalidi I. skupine, ki potrebuje tujo pomoč in nego so upravičeni do tega dodatka. Vložiti je treba zahtevek pri invalidski komisiji.

Zanima me, če je bila Majda Sepe že prej pevka, ali jo je peko napravil šele njen mož, ki ima svoj orkester. Se poleg petja ukvarja še s kakšnim poklicem?

Pero iz Dobrepolje
Majda je bila pevka že prej, samo da se ni pisala Sepe. Njen mož pa jo je »napravil za svojo ženo«. Poleg petja se gotovo ukvarja še z gospodinjstvom.

Kje vse pri nas izdelujemo motorna vozila?

Ž. Tone, Osilnica
Tovarne avtomobile in avtomobilske izdelujejo v Mariboru (TAM) in v Priboju na Limu (FAB). Poltovarne v Novem mestu (DKW) osebne v tovarni »Crvena zastava« v Kragujevcu. Motorna kolesa in mopede pa izdelujejo v Kopru (TOMOS), Zagrebu (TMZ) in Nogoscu pri Sarajevu (Pretis-NSU).

Živo me zanimajo politični dogodki v svetu in še posebno politično življenje v posameznih državah. Koliko političnih strank je v Zahodni Nemčiji?

J. M. učitelj
Tako kot v večini zahodnih držav je tudi v Zahodni Nemčiji več političnih strank. Nekaj je takih, ki komaj živijo. V Bundestagu (parlamentu) so zastopane: CDU (Kristljivi - demokratični Union) je vladna stranka, ki ji načeljuje Adenauer; SPD (Socialistične Partei Deutschlands) opozicijska stranka, ki jo vodi Erich Ollenhauer; FDP (Freie demokratische Partei) meščanska stranka pod vodstvom Reinholda Melerja in DP (Deutsche Partei) centristi, ki pa nimajo posebn. vpliva.

IZ NAŠIH KRAJEV

V Kužlju z obeh strani Kolpe

V Kužlju je krajevni odbor nalija — Dan borcev in 29. novembra svoji seji sklenil, da bodo vaščani pred proslavami 40. obletnice Partije poskrbeli za lepšo ureditev vasi, popravili pota ter nudili vso pomoč množičnim organizacijam in šoli pri izvedbi njihovih programov v počastitev obletnice. Množične organizacije so si s šolo v Kužlju postavile program. V njem bo sodelovala tudi osnovna šola iz Hrvatskega Kužlja in množične organizacije.

Proslava dneva žena je zelo lepo uspela. V dvorani v osnovni šoli je bil ob tej priliki pester program, v katerem so sodelovali tudi sosede iz Hrvatskega Kužlja. Dvorana je bila polna.

19. aprila, na predvečer praznika ZKJ, bo v dvorani šole skupna proslava, na kateri bodo sodelovali tudi Hrvati z druge strani Kolpe. Po proslavi bo družabni večer. 27. aprila pa se bodo prebivalci udeležili proslave v Fari-Vasi. V načrtu so tudi proslave v »Tednu mladosti«, 4. junija.

Razgovor z dobitnico avtomobila

Obiskali smo srečno dobitnico nagradnega žrebanja tovarne »Zlatorog« (bilo je preteklo nedeljo v Kopru), ki ji je žreb prisodil avto »Fiat 600«, tovarišico Zalko Knavs, učiteljico iz Kočevja.

»Kdaj ste zvedeli, da ste postali lastnica avtomobila?«
»Z veselo novico me je najprej presenetil mož v ponedeljek zjutraj. Kar verjeti nisem mogla, ko sem tudi sama brala v Ljudski pravici, da je res kar mi je povedal mož.«

»Ali ste pričakovali nagrado?«
»Ne, vsaj avtomobila ne. Čeprav sem tu pa tam kdaj kupila srečke državne loterije, me sreča ni posila. Pri žrebanju, ki mi je naklonilo avtomobil, sem računala kvečjemu na kolekcijo proizvodov tovarne »Zlatorog«.

»Koliko kuponov ste poslali?«
»30, mož 15 in jaz 15. Povedati moram, da je bil mož »pobudnik«, da sem poslala kupone in je to zadelo on vodil.«

»Ali so vam že sporočili, kdaj boste dobili avtomobil?«
»Dobimo ga v kratkem času.«

»Kaj boste storili z avtomobilom?«
»Ali ga nameravate sami obdržati ali ga boste prodali?«

»Dobila sem že več ponudb od kupcev iz raznih krajev, če hočem prodati avtomobil, pa ga ne bom. Sedaj bo prva skrb, da se z mojim naučiva šofirati. Naj povem, da sem že dolgo gojila tihe želje, da bi imela svoj avtomobil, no, sedaj so se želje uresničile.«

»Še eno vprašanje, ki nima neposredne zveze z dobitkom: Ali že dolgo perete z RIO praškom?«
»Da, že precej časa. Imam pralni stroj. Pri pranju uporabljam RIO pralne praške.«

Zakonca Knavsova imata hčerki, ki se bo lahko kmalu z očkom in mamico popeljala s »Fiatom 600« na izlet ali kam drugam. Mož tov. Knavsove je v službi na ObLO kot gradbeni referent.

Zaželeli smo srečno vožnjo z novim avtomobilom ter ji čestitali k sreči, ki ji je izbrala tako lepo darilo.

—žem.

SPOMINSKI DNEVI

11. aprila 1953. je v Beogradu umrl Boris Kidrič, član Izvršnega komiteja CK ZKJ.

11. aprila 1920. je bil v Ljubljani ustanovni kongres slovenske komunistične stranke: nova Delavska socialistična stranka za Slovenijo se je zedinila s Socialistično delavsko stranko Jugoslavije (komunistov) in je postala njen sestavni del.

Med 15. in 16. aprilom 1920 se je začela v Sloveniji železničarska stavka.

Od 16. do 17. aprila 1938 je bilo širše zasedanje ozir. plenum Komunistične stranke Slovenije nad Grajsko vasio pri Celju. Navzoč je bil tudi Josip Broz-Tito.

15. aprila 1941 je CK KPJ z razglasom pozval narode Jugoslavije, naj se pripravijo za boj proti okupatorju.

17. aprila 1937 je bil na Čebinovem ustanovni kongres KPS.

40 let zgodovinske poti

Zvezni izvršni svet FLRJ je proglasil 15. april za praznik železničarjev ter s tem dal priznanje našim železničarjem za njihovo revolucionarno borbo v stari Jugoslaviji, za njihovo herojsko borbo v času Narodnoosvobodilne borbe in njihov veliki doprinos pri obnovi in izgradnji nove socialistične Jugoslavije.

Po prvi svetovni vojni je na razvalinah nekdanjega avstroogrške monarhije, sestavljene iz raznih narodov, vzklikala tudi nova država Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Preko Hrvaške ozemlja je se valile armade razpajoče Avstroogrške in nemške vojske, ki so se vračale na svoje domove. Dolgi vlaki vojnega materiala so stali na naših železniških postajah in čakali na prevoz. Nemško in madžarsko železniško uradništvo, ki je zavzemalo vse ključne položaje na naših železnih, je zapustilo te položaje in se vrnilo na svoje domove.

Tedanja vlada nove države Srbov, vlada pod pritiskom železničarjev in Hrvatov in Slovencev je videla

željezničarji. V dneh od 6. do 24. oktobra 1919 so se vršila v Beogradu pogajanja med predstavniki železničarjev in ministrstva za promet. Uspeh teh pogajanj je bil tak, kot zveni protokol sporazuma, katerega pa takratni prometni minister Drašković ni hotel podpisati. Zato je prišlo v vladi do spora in je minister Drašković odstopil. Njegov naslednik je bil Anton Kristan, ki je ta sporazum podpisal.

Po tem protokolu bi se delno izboljšalo socialno stanje železničarjev. Protokol je vseboval 8 točk.

Ureditve plač in mezd, 8. urni delavnik. Plačilo za nadurno delo. Napredovanje v službi. Poročilo zoper samovoljo in nasilje uradništva.

Poročilo za nepotrebno premeščanje železničarjev.

Poročilo za stalnost v službi. Poročilo, da bodo zastopniki zveze prometnih in transportnih delavcev nadzorovali izvajanje določb tega protokola.

Višje uradništvo na direktijah, ki ni bilo vključeno v zvezi prometnih in transportnih delavcev, ni sodelovalo pri podpisu protokola — spora-

ČRNI POTOK

5. aprila so imeli gasilci v Črnem potoku vajo. Po končani vaji so izpustili vodo iz kopalnega bazena. To je bilo potrebno, ker bodo začeli v kratkem času z nadaljevanjem gradnje obalnega zidu okrog bazena. Material za gradnjo imajo pripravljen.

VESTI Z GRČARIC

V nedeljo 5. aprila je v prostorih osnovne šole v Grčaricah bil letni občni zbor RK. Po otvoritvi in pozdravu je tajnik Grivec zbranim ljudem prikazal pomen krvodajalske akcije, za kar se je prijavilo 13 članov. Potem je podal poročilo o delu organizacije v preteklem letu, katero je bilo sprejeto. Enoglasno je bil izvoljen ponovno stari odbor.

Za 40. letnico Komunistične partije Jugoslavije in SKOJ je bilo v ponedeljek 6. aprila v osnovni šoli v Grčaricah predavanje za šolske otroke. Najprej je Mirko Oražem prikazal razvoj in delovanje KP od njene ustanovitve do danes. Govoril je o delu KP v stari Jugoslaviji in o njenih takratnih težavah. Prikazal je, da se lik komunista odraža v delu.

Za Oražmom je Ivan Grivec govoril o naseljevanju Kočevske in Ribniške doline. Prikazal je te kraje pred 600 leti in kako so se potem ljudje tu naselili. Orisal je ves razvoj Kočevske do leta 1941, ko so iz teh krajev odšli Kočevjarji. Obrazložil je tudi nastanek »plave garde« in njen propad v Grčaricah.

»GLAVNI DOBITEK«

Kulturno umetniško društvo Ljiljovci je v soboto, 4. aprila zvečer, uprizorilo v Črnem potoku igro »Glavni dobitke«. Igralci so vložili veliko truda v igro, zato je tudi lepo uspela. Gledalci so bili zelo zadovoljni in si še želijo prireditve.

Pismo brigadirjev z avto ceste

Brigadirji iz III. Ljubljanske mladinske delovne brigade, ki delajo na odseku avto ceste pri Aleksincu, so nam poslali pismo, za katerega se jim lepo zahvaljujemo:

»Ni še dolgo tega, ko smo se odpeljali iz Ljubljane proti Nišu. Odšli smo z željo, da tudi mi pomagamo pri gradnji avto ceste »Bratstva in edinstva«.

Naselje, v katerem smo se nastanili, je lepo urejeno. Opremljeno je z moderno kuhinjo, tu je ambulanta, imamo tekočo vodo in vrsto drugih tehničnih naprav. Delo traja 6 ur dnevno. Prosti čas pa lahko vsakdo izrablji, kakor ga je volja. Lahko se udeležuje raznih predavanj in tečajev, katerih je cela vr-

KOT ŽRTVE STE PADLI V BORBI ZA NAS

ŠTEVILNE SO BILE ŽRTVE, KI SO JIH NAŠI KRAJI DALI ZA SVOBODO IN BOLJŠE ŽIVLJENJE. PRI OBČUJEMO NJIHOVE KRATKE ŽIVLJENJEPISE V POČASTITEV NJIHOVEGA SPOMINA.

IVAN BARTOL

Rodil se je v kmečki družini 8. avgusta 1924. leta v Travniku. Pred vojno je delal doma na kmetiji. Bil je vesele narave in marljiv. Po prihodu Italijanov je začel takoj sodelovati v gibanju proti okupatorju. S svojim očetom, ki je bil že leta 1941 aktivist in sodelavec OF in z ostalimi, je sodeloval pri zbiranju hrane in orožja za NOV. V tem delu je bil odločen in neustrašen. V ofenzivi 1942. so ga Italijani aretirali in na zverinski način ubili kot talca v Sodu pri Travniku 31. julija 1942.

ALOJZIJ LEVSTEK

21. junija 1918. leta se je rodil v Travniku, v mali kmečki družini. Delal je doma na kmetiji. Narave je bil mirne, pri delu pridne. Prišla je okupacija. Tudi Levstek se je priključil vrstam sodelavcev OF. Za narodnoosvobodilni pokret je začel delati od začetka leta 1942. Zbiral je orožje in hrano za partizansko vojsko. V italijanski ofenzivi 1942 so Italijani tudi njega izbrali za svojo žrtev. Padli so strel in v Sodu je 31. julija 1942 omahnilo v plitki grob mlado telo.

FRANC IVANČIČ

Rojen je bil v Travniku 12. oktobra 1905 v obrtniški družini. Ko je odrasel šolskim klopem se je šel učiti sedlarske obrti. Svojo obrt je opravljal v Travniku. NOV je pomagal s tem, da je šival za partizane. Italijani so ga skupno z ostalimi sotrpini aretirali in ustrelili na znanem morišču v Sodu pri Travniku 31. julija 1942.

FRANC LAVRIČ

V vrsti tistih, ki so darovali življenje za svobodo, je bil tudi Franc Lavrič, rojen 25. septembra 1904. v Travniku. Rodil se je v mali kmečki družini. Njegov poklic je bil delavec. Pred vojno se je rad družil z naprednimi učitelji. Tako je bil tudi on med prvimi sodelavci OF v tem kraju. Leta 1942 je bil tenelec v Travniku in je vestno izpolnjeval vse naloge, ki so mu bile postavljene. Prišla je italijanska ofenziva. Tudi njega so okupatorji aretirali in nato v Sodu pri Travniku 31. julija 1942 ustrelili. Zapustil je ženo in 3 male otroke.

VLADO MOHAR

Rodil se je 14. oktobra 1920 na Hribu v Loškem potoku v obrtniški družini. Po poklicu je bil delavec. Za Osvobodilno fronto je začel delati v začetku leta 1942. Sodeloval je tudi z znanim prvorobcem učiteljem Vrtačnikom. Vse to Italijanom ni ostalo dolgo skrito. 20. oktobra 1942 so ga Italijani aretirali in odpeljali v Logatec. Tu je bil 6 mesecev določen za talca. Potem so ga prenesli v taborišče Gonars. Domov se je vrnil po kapitulaciji italijanske vojske 1943. Vstopil je v partizane, bil je pri komandi mesta Ribnica. V času nemške ofenzive 1943 je bil ujet. Interniran je bil v Dachau. Po pripovedovanju sopornikov je bil sežgan v krematoriju 8. maja 1945.

PETER RUŠ

Rodil se je 22. februarja 1923 na Hribu v družini lesnega trgovca. Bil je dijak TŠS. Po prihodu italijanske okupatorja je prekinil študij in se vrnil v domači kraj. V NOV je vstopil julija 1942. V italijanski ofenzivi je padel v roke Italijanom. Interniran je bil v Trevisu. Tu je bil do februarja 1944. Ko je marca prišel domov, je ponovno vstopil v NOV, kjer je bil do osvoboditve. Zaradi prenehanja trpljenja je obol el in 24. oktobra 1945 umrl v ljubljanski bolnišnici na posledicah tifusa.

JANEZ BARTOL

Rojen je bil 14. oktobra 1925 na Hribu v kmečki družini. V narodnoosvobodilno vojsko je vstopil septembra 1943 leta. S sovražnikom se je boril na Štajerskem, kjer je tudi padel 31. decembra 1944.

MIRKO KOŠMRLJ

Košmrlj je bil rojen na Hribu 27. aprila 1925. Izhaja iz številne delavske družine. V NOV je vstopil po kapitulaciji italijanske vojske v septembru 1943. Padel je v nekem boju na Štajerskem leta 1944.

VOZ GA JE UBIL

8. aprila okrog 11. ure zvečer se je pripetila v bližini gostilne v Ortneku smrtna nezgoda, ki je terjala življenje mladega moža, očeta malih otrok in gospodarja Štefana Lunderja iz Dolnj. Podpolja. Omenjenega dne je vozil Lunder deske iz Goriče vasi proti domu. Po postanku v Ortneku se je okrog 11. ure napotil proti domu. Iz neznanih vzrokov se je voz, naložen z deskami prevrnil z njim vred pa tudi Lunder. Ves tovor lesa je padel na njega, tako da je bil na mestu mrtev.

DIJAKI VABIJO

MKUD Matej Bor na gimnaziji v Kočevju bo uprizorilo Linhartovo komedijo

TA VESELI DAN ALI MATIČEK SE ŽENI
Predstave bodo v soboto, dne 11. aprila ob 20. uri in v nedeljo, 12. aprila ob 15 uri, obakrat v Šeško-vem domu. Cene običajne. Valjeni!

rambni boj železničarjev Jugoslavije« z geslom »Besedo imajo železničarji sami in poštena javnost.«

Začeli so se shodi železničarjev po vsej državi. Dne 15. aprila 1920 je bil velik železničarski shod v Ljubljani, na katerem je bilo sklenjeno, da se začne stavka 15. aprila o polnoči. Določen čas se je stavka začela po vsej Jugoslaviji. Ves železniški promet je bil ustavljen.

Sledila je mobilizacija železničarjev, da bi se zopet vzpostavil promet. Železničarji pa se v splošnem mobilizaciji niso odzvali in vse gospodarstvo je ohromelo.

Da bi podprli železničarje, so proglasili stavko v solidarnost s železničarji tudi rudarji, lesni delavci in delavci drugih strokov.

Strokovno vodstvo je zaprosilo deželno vlado Slovenije, da skliče sestanek za pogajanje, kar pa je odklonila. Zato je strokovno vodstvo pozvalo delavstvo, da se udeleži manifestacijskega zborovanja 24. aprila na Zaloški cesti. Zbralo se je več tisoč ljudi, ki so hoteli prisiliti v mesto, kar pa jim je žandarmerija preprečevala z bajoneti. Ker kmalu ponovno uredili promet in za toliko ljudi ni mogla zadržati, so doprinesli zelo velik delež k obnovi in izgradnji naše domovine.

roženo množico delavcev, žena in otrok ter pri tem ubili 14 ljudi, 70 pa ranili. Vodstvo stavke je bilo aretirano in zaprto, stavka pa se je nadaljevala še več dni.

Čeravno stavka ni popolnoma uspela, je še bolj utrdila zavest skupnosti in dvignila revolucionarni duh, ki je gural v srch železničarjev vse do druge svetovne vojne.

Kri nedolžnih žrtve, padlih na Zaloški cesti 24. aprila leta 1920, ni bila prelita zaman. Ko je leta 1941 po okupaciji Jugoslavije Komunistična partija Jugoslavije pod vodstvom tov. Tita dvignila zastavo svobode in bratstva ter pozvala narode Jugoslavije na boj proti okupatorju, so bili železničarji med prvimi, ki so se odzvali temu klicu Komunistične partije. V štiriletni narodnoosvobodilni borbi so naši železničarji dali velik krvni delež k osvoboditvi naših narodov.

Po osvoboditvi naše opustošene domovine so železničarji kljub porušenim program, mostovom, železniškim objektom in uničenim strojem z nečloveškimi napori prav kmalu ponovno uredili promet in za toliko ljudi ni mogla zadržati, so doprinesli zelo velik delež k obnovi in izgradnji naše domovine.